

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 frt 50 kr.
Aidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . .	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 7.

Viz és olaj.

Amint a viz és olaj nem maradnak meg egymás mellett, úgy Ausztriában is hiába próbálják egymáshoz közelebb hozni a czivakodó nemzetiségeket. Mióta Taaffének kétszinű, opportunus politikája felbátorította az ifju cseheket, nem lehet birni a cseh oroszslánnal. Windischgrätz, Badeni, Gautsch, Thun és Clary és jó ég tudja még hányan minden államférfiúi bölcsességüket kimerítették, hogy megbékéltessék őket, de hasztalan minden törekvés.

Másfél hónap óta, mióta a Clary-féle hivatalnok-miniszterium van kormányon, belevonták a pártok és nemzetiségek czivakodásába a koronát is. Ő Felsége maga elé czítálta a pártvezéreket, hangsúlyozva előttük, hogy az ő partikuláris érdekeiknél magasabb és fontosabbak is vannak a világon, legalább mig ezeket nyélbe ütök, tegyék félre amazokat. Kecsegtették őket, hogy félre teszik a 14-ik §-t, visszanyerik a parlamenti kormányt, amely majd elrendezi a nyelvkérdést is, — — mind hasztalan.

Összehívták a békéltető konferenciát, nap-nap mellett üléseztek, tanácskoztak, előterjesztettek legalább öt formulát, — — nem mentek semmire. A csehek ragaszkodtak régi követelésükhöz, hogy a cseh

és a vegyes kerületekben rögtön léptessék életbe a hivatalos nyelvet, de ezzel szemben a németeknek nem adnak semmi koncessziót. Így persze nem lett a békekonferenciának semmi eredménye, legfeljebb az, hogy az egymással szemben álló ellenfelek még jobban megharagudtak egymásra.

Beadja-e lemondását a Clary-kabinet s ki jön helyébe — bizonytalan. Fővárosi tudósítónk jelentése szerint a tegnapi magyar minisztertanácsban már felmerült e kérdés s Széll miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy ismét csak hivatalnok-miniszterium jöhet utána.

Reánk mellékes dolog s mellékes lenne az egész osztrák zavar, ha nem függenének vele össze legfontosabb állami érdekeink.

Három hét választ el bennünket újévtől. A mostani osztrák zavarok közt csaknem képtelenség, hogy akkorára rendbe jöjjenek a befejezésre váró kiegyezési kérdések; a kvóta és az átutalási kérdés.

De ha nem jönnek is rendbe, ma a formulák virágzásának idején nyugodtan alhatunk a felől, hogy valamelyes formula megfogja menteni a dualizmus düledező várát.

Azonban van e dolognak reánk nézve más következménye is.

Csaknem négy teljes esztendő telt el a végtelen kiegyezési tárgyalásokkal. Az osztrák bonyodalom ime azzal

fenyeget, hogy még több időt is kell áldoznunk ennek a telhetetlen molochnak.

Szeptember óta együtt van a parlament, még csak a költségvetéshez sem foghatott hozzá. Ugy jár mint az a malom, melynek üres a garatja.

Pedig lenne elég felönteni való arra a garatra. Más államoknak kötetekre megy szociális törvényük, nekünk alig van néhány paragrafusunk. Baj pedig, orvosolni való, több van, mint kellene. Közigazgatási, kulturális, igazságügyi és más téren ezer a teendőnk, — a kormányban is lenne — de hiányzik a jóakarát, — mikor foghatunk már valahára hozzá?!

A tegnapi minisztertanács.

A tegnapi minisztertanácsról a reggeli lapok csak annyit jelentenek, hogy megtartották, semmi egyebet: pedig igen érdekes dolgokról tanácskozott a miniszterium. Tanácskozott nemesítésekről, cím- és rangadományozásokról, melyek ismét napirenden vannak, mint a Bánffy-kabinet végnapjai alatt.

Sokkal fontosabb volt a képviselőház és a delegációk munkarendjének megállapítása. Hátározottan abban a nézetben vannak, hogy a képviselőház karácsony előtt be fogja fejezni a kvótatárgyalást és egyelőre nem is tartották szükségesnek arra az esetre bármi irányban provideálni, ha a Ház még sem végezne az ünnepek előtt a kvótával. A Ház munkarendjét egyszerűen úgy állapították meg, hogy a Házat a kvóta megszavazása után hazaküldik szünetelni egészen január 7-ig.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A gyerekek fölvezetése.

Életkép.
Írta: Bodnár János.

A kis fiukat meg a kis lányokat közös névvel gyermeknek mondják. Máshol meg pulya a nevük. Nálunk csak a fiu »gyerekek« — a leány meg »ez csak kis leány.«

Hanem itt csak »gyerekek« marad ám a fiu a szülőjének még akkor is, ha a bajuszát háromszor a füle köré tudja is csavarítani; a leány meg, ha már mint asszonyt úgy megáldotta is az Isten, mint egykor Jákóbot, mégis csak »kis leány« marad.

Itt már ilyen a módi, így hozza ezt magával a guszthus; mert itt roppant erős guszthusu szülék laknak. De csak kint e végtelen pusztán. Oda haza a városban, már valamivel gyengébb a guszthus, — engednek valamit belőle. Hja hiába! Odabent csak öregek laknak! Hanem itt a pusztán rátartják erősen; az itt lakó fiatalok ugyan nem engednének belőle egy maculányit sem!

Mert úgy áll a dolog, hogy kinn az óriási nagy pusztaságon szétszórt tanyában, — melyek egymástól egy-egy kutyaugatásnyira vannak, — laknak a családok, ami máshol fiatal házaspárt, ez apró gyerekeket jelent. Az öreg szülék meg, — kiknek már nagyobb kényelemre van szük-

ségük (mert biz a pusztá ebből édes-keveset nyújt) behuzódnak a városba s ott aztán élvezik a világot, meg az életet . . . S ez így megy itt generációról-generációra talán már századok óta.

Egy-egy nagy városnak a határa óriási kiterjedésű; némelyiké nagyobb, mint Ugocsa meg Árva megye együttvéve.

S ezen az óriási határon vannak szétszórtva ezek a tanyák. Vannak itt-ott iskolák is, melyek öt egész hónapon keresztül a tudomány szolgálatában állanak. (Azután a kukoriczát, meg a termést rakják rele s ezeket szolgálják.) Öt hónap nem sok idő igaz, de arra épen elég, hogy az a vad gyerek olyan számár maradjon az 5 hónapi tanulás után, mint mikor fölvezették. Az iskolák ilyenkor már kezdenek népesedni.

Épen Balogh István uram is azon tanakodik a sógorral, hogy fölvezessék-e a gyerekeket már az iskolába?!

— Hogy áll a világ sógor? — kérdi Balogh.

— Ugy lélekszük rá, hogy deczembörben vonánk! — mondja a sógor.

— Az ám, — én is úgy vélem! Föl is köllene már a családokat vezetni az iskolába.

— Hán kijáró lösz a sógornak a télön? —

— Biz itt lösz két gyerekek, meg egy kis lán! —

— Neküm csak egy gyerekek lösz, az is mán az ismétlőbe kerül . . .

Itt megszakad a beszéd; elhallgatnak mind a ketten. Csak a sűrű füst, — amit pipájukból oly erősen eregetnek, — árulja el, hogy mindakettő gondolkodik még valamin.

— Hát osztán milyen embör ez az új tanító? — veszi fel a szót újra Balogh.

— Hát tугya sógor, embörnek elég embör az, mert olyan kettő is kitellenék belőle, mint én; hanem hogy hát az embörsége milyen, azt még nem tróbáltom.

— Hallom, hogy nagyon rátarti. Még harangozni sem akar!

— Nem ám, mert ez tanult embör! Nem olyan, mint a tavalyi Vörös csizmadia volt. Ennek röttenetős tudománya van, ezt mán tudom sógor, mer láttam.

— Hiszen igaz, hogy jobban is van ez így, hanem tudja sógor, még sem köllene nekünk olyan irtó tudományos ember. Mer hát evvel mán nem lehet úgy elkomázni se, mint olyan másmilyen fajtával lehöt.

— No mán möglássuk hónap, sógor, mán möglássuk. Mán beszilek reggöl, ha gyűvök a gyerekekkel, osztán elménk együtt fölvezetni őket a tanítóhoz!

Azután elkezdnek s a sógor hazafelé indul. Balogh István is belől kerül s a mint belép, még mindig azt morzsolja a fogai között:

— Mán csak olyan tudományos embör névona ur, olyan irtó tudományos embör! . . .

Egészen másképen határoztak a delegáció dolgában. Abban a nézetben vannak, hogy a delegáció még abban az esetben sem tudná munkáját ez évben befejezni, ha a kvótatárgyalás csak e hó 17. vagy 18-ig tartana is (ennyire számítanak) és ezért pozitív abban állapodtak meg, hogy a miniszterelnök legközelebb egy napra felmegy Bécsbe és ott egyeznek meg az osztrák kormányval, hogy a delegációk most ne tárgyalják le a közös költségvetést, hanem adjanak a közös minisztereknek négy havi idemnitást és csak a kvóta végleges elintézése után tárgyalják le végleg a közös költségvetést.

Szóba került ezután az átutalás, illetőleg az a lehetőség, hogy Ausztria nem fogja január elsején a viszonyosságot megadni, mire egy a miniszterelnök mint a pénzügyminiszter ugyanazt mondták, a mit a miniszterelnök tegnap Bartának felelt, hogy tudniillik ez esetben az Ausztriából bejövő fogyasztási adó alá eső cikkeket a határon meg fogják vámolni. A minisztertanács ebbe bele is nyugodott.

Végül szóba került az osztrák helyzet, melyről különösen a miniszterelnök nyilatkozott: elmondta, hogy a cseh-német béketárgyalások meghiusulása folytán a *Clary-kabinet alighanem le fog mondani*. Ezt nem tartja fontos ténynek, mert Clary és társai helyébe ismét csak hivatalnokok fognak lépni, kik a császári akarat egyszerű végrehajtói. Nekünk a viszonyosságot a császár és király személye és nem a hivatalnok minisztériumok adják meg. A minisztertanács nem is tartotta tehát szükségesnek, hogy bármi irányban intézkedjék arra az esetre, ha Ausztriában ismét kormányváltás volna.

Ezzel a minisztertanács véget ért.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 7.

Az ülés kezdete fél 11 órakor.

Elnök *Tallian* Béla.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Tóth János.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése

Másnap már kocsin beállit a sógor a gyerekekkel Balogékhoz.

— Jó reggelt! Friss egészséget az éczczakai nyugalomra, ha vót! — köszön be illő tisztesség tudással — szives magyar módra.

— Hasznos beszélgetést, — mondja amint látja, hogy a koma is ott van és éppen Baloghgal beszél.

— Köszönjük! Rése légyön benne! — felel a gazda szívélyesen s olyat paroláznak, hogy csakugy csattog.

Komáznak? komáznak? . . . Nohát induljunk sógor! Mert itt ám az üdö!

Az ám, hát induljunk! A gyerekek már régön készön vannak! — véli Balogh.

S megindulnak. Nem is állanak meg csak az iskolában, ahol megint illő módra beköszönnek. Miután a sógor a táblára irt ákum-bákumok szemléldésébe merül, a gyermekek, meg szemlesütve tarisnyájuk madzagát ránczigálják, melyben az elemózsia nyugszik, — megszólal Balogh:

— Fölvezettöm kéröm ezt a két gyereket meg a kis lányt! Azután megkezdődik a hivatalos vallatás.

— Hogy hívják?

— Balogh István!

— A fiut kérdem!

— Ezt a gyereket?

— Azt!

— A' még csak Pista kéröm, — majd ha megnő lösz István!

után elnök bemutat három kérvényt a kvóta emelés ellen. (Nagy éljenzés a baloldalon.)

Következik a napirend.

A kvótajavaslat tárgyalása.

Justh Gyula: A ki nem huny szemet az előtt a rosszakarat előtt, a melylyel Ausztria részéről lépten nyomon találkozunk, az lehetetlen, hogy be ne lássa, hogy az osztrák szövetség nem éri meg nekünk azokat az áldozatokat, a melyeket érette hoznunk kell. Ezt a szövetséget fel kell bontani mielőbb, a mig Magyarországot a végromlásba nem dönti. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Ez lévén a meggyőződése. Nagyon természetes, hogy semmi körülmények között sem járulhat hozzá ezen törvényjavaslathoz, már csak politikai pártállásánál fogva sem. Ha eltekint a politikától, akkor sem szavazhatja meg, mert az a meggyőződése, hogy az ország nem bírja el az ezzel járó terheket.

Statisztikai adatok alapján fejtegeti ezután, hogy a kvótaarány nincs helyesen megállapítva.

A magyar kvótabizottság egyszerre csak elhagyta előbbi álláspontját és javaslatba hozta a kvóta felemelését.

Kimutatja ezután, hogy Horánszky a kvótáról irt könyvében mint ítélte el a bizottságnak ezt az eljárását.

Fejtegeti azután, hogy Magyarország az utolsó 10 esztendő alatt közgazdaságilag nem hogy előre jutott volna, hanem visszafejlődött. De nem is az a kérdés, hogy Magyarország az utolsó 10 év alatt vagyonilag gyarapodott-e, hanem az, hogy nagyobb arányban gazdagodott-e mint Ausztria, kire pedig — sajnos, nemmel kell felelnünk.

A kereskedelmi és iparkamarai jelentések nagyon szomorúan jellemzik, hogy mennyit haladt Magyarország a kereskedelem és ipar terén. Egyöntetűleg arról panaszkodnak, hogy Ausztria ipara és kereskedelme mindinkább tért foglal nálunk.

Miért emeljük hát akkor mi a kvótát?

Maga a pénzügyi bizottság is elismerte, hogy a kvóta emelése Magyarország pénzügyi megterhelésével jár.

Felolvas egy részt a pénzügyi bizottság jelentéséből ennek bizonyítására.

A kvótabizottság nem számolt azzal sem, hogy lehetetlen, hogy a harez Ausztria és közöttünk csak egy pillanatra is szüneteljen. Már pedig a harez terén mindig mi húzzuk a röviddebbet s Ausztria egészen ki fog zsákmányolni bennünket.

Ha kitünne, hogy Magyarország az utolsó 10 év alatt jobban vagyonosodott is, mint

Mikor aztán még azt is elkérdi a tanító, hogy be van-e oltva, előáll a sógor.

Az is bevallja a tételeket sorba.

Majd ilyen kérdéssel fordul hozzájuk a tanító:

— Hát aztán miért nem hozták fel a gyerekeket előbb?

— Haszen fölvezettük volna mi kéröm, — szaval a sógor, — előbb is, de vártuk, hogy ama iskola nyiljon ki, aki ott közelebb van hozzánk!

— Hiszen az megnyilt már egy hete.

— Szépen azért gyüttünk ide kéröm, mer' tudja ott kisasszon tanító lött, osztán ezek a gyerekek hamisak, hát ahhon nem egyesültünk sehogyse, hogy ezek ott hamiskogygyanak vele, had hamiskogygyanak ezek csak itt a tanító urral, a kisasszonnal mög maj' már csak mi is elhamiskogygyuuk a télön!

Azután eltenyerelnek s haza mennek nyugodt lelkiismerettel, mint akik legjobban végezték dolgukat; a tanító meg a gyerekekkel megkezdí a tanítást, — ami azonban nehezen megy, mert az ujonczoknak sehogyan sem lehet szavát venni, — a kérdésekre mindenik csak sirással felel. Csak akkor derül föl az arcuk, mikor a tanító utójára kérdi tőlük:

— Hát szereted-e a lepényt meg a sült tököket?

Akkor aztán kisüt a nap s nyájas ábrázattal vágják rá karban:

Ühüm!!! . . .

Ausztria, ennek a parlamentnek még akkor sem lenne szabad emelni a kvótát, mert a képviselők nagyobb része szavát adta választóinak, hogy nem megy bele a kvóta emelésbe. Ha lelkiismeretük szerint szavaznának a képviselők, ebből a javaslatkól törvény nem lenne soha. Ismét Horánszky könyvéből citál. Horánszky Magyarországra nézve nagy önmegalázásnak tartja a kvótaemelést.

A szabadelvűpárt vezérei a kvótaemelés ellen.

Hivatkozik Jókainak a kvótakérdésben írott cikkére . . .

Rakovszky: Jókaira hivatkozni ildomtalan. (Derültség a balon).

Jókai 1896-ban a választások előtt irta a Nemzetben, az akkori kormány félhivatalosában. A szabadelvűpárt álláspontját fejtegetve mondja, hogy Magyarország teljesen ruinálva van, a mi kvótánk fölmege Bécsbe, de az osztrák kvóta nem jön Budapestre. (Folytonos tetszés a szélsőbalon). Ezt és ilyeneket irt Jókai.

Fölolvassa ezután Gajárinak csongrádi beszédét és Hegedüs miniszternek kolozsvári beszédét. A miniszter azt mondta: Az osztrákok oly követelésekkel léptek fel, hogy arra másképp nem is lehet felelni, mint visszautasítással. (Zajos helyeslés a szélsőbalon).

Münnich Aurél — folytatja *Justh* az ellenzék viharos habotájában. — Münnich iglói beszédéből is fölolvassa, hogy a kvóta ellen beszélt.

Justh ezután sorra vette Chorint, Mezei Mórt, Perczel Dezsőt, miközben belép *Hegedüs* miniszter. Az ellenzék derült éljenzéssel fogadja, Hegedüs zavartan néz szét és Vészi József magyarázza az éljenzés okát.

Justh még Zsilinszky államtitkárnak a kerületében mondott kvótaellenes beszédjét idézi, aztán így folytatja: Az idézeteket ezzel befejezem, csak Falknak a kvóta-ügyben mondott beszédéből fogok még egyet-mást felolvasni.

Rakovszky: Sohase volt se elve, se jelleme.

Justh kezdi felolvasni a beszédet, miközben *Szell* miniszterelnök felmegy az elnökhöz s beszél vele.

Elnök (csenget): Nem hallottam *Rakovszky* ur közbeszólását, de úgy értesültem, hogy Falknak jellemét sértette meg. (*Rakovszky* meghajtja magát). Ezért rendreutasítom.

Justh folytatja Falk beszédjének citálását. A beszéd azzal végződik: tudni fogom, mivel tartozom hazámnak s politikai reputációmnak. (Gunyos nevetés).

Ha a népképviselői rendszerre adnak még valamit, akkor ezt a kvótát ennek a Háznak megszavaznia nem szabad. *Föl kell oszlatni a Házat* és újból megkérdeni a nemzetet, akarja-e emelni a kvótát? Nem fogadja el a javaslatot. (Éljenzés a szélsőbalon).

Mallekovics Sándor a kvótabizottság számitási módjait ismerteti s bizonyítja, hogy a kvóta alapjául mindig Magyarország brutto bevételének jövedelmét vették.

Általános figyelmetlenség közt összehasonlításokat tesz az osztrák és magyar ipari és kereskedelmi haladás közt. Csak a hozzá közelebb húzódnak hallgatják: Kossuth, Neményi, Polónyi s mások.

Bizonyításának gerince az, hogy Magyarország, a mely oly igen hátramaradt, aránylag jobban halad, mint Ausztria. Ezért a nagyobb kvótát is elfogadja. (Helyeslés jobbról).

Személyinczidius.

Matlekovics után *Rakovszky* István állott fel, hogy a közbeszólását megmagyarázza, amelyet *Justh* Gyula beszéde közben *Falk* Miksára tett és a melyért őt az elnök utólag rendreutasította. Röviden kijelenti, hogy távolról sem volt szándéka *Falk* Miksát, a kit személyesen nagyra becsül, egyéni jellemében és becsületében megsérteni. (Élénk általános helyeslés).

Most feszült figyelem között *Falk* Miksa állott fel. Utólag értesült — ugymond, — hogy *Rakovszky* István, akit személyesen nem ismer, de akit az egész Ház perfekt gentlemannak tart, egy sértő megjegyzést tett reá; ő ez ügyet *Rakovszky* loyális nyilatkozatával teljesen elin-

tézettnék tartja. Egy megjegyzést azonban nem hallgathat el. Nem hitte volna, hogy ő, a ki az alkotmány helyreállítását után hazafias magatartásáért gonosztevőkkel ült börtönben Bécsben, nem hitte volna, hogy most vén napjaira a magyar képviselőházban ilyen vádakkal szemben kelljen védekeznie. (Általános helyeslés.)

Ezután szünet következett *Rakovszky* a szünet alatt oda ment *Falk Miksához*, bemutatkozott neki és személyesen is sajnálkozását fejezte ki a történetek felett.

Szünet után.

Gróf Benyovszky Sándor: Az ország szégyenségét fényesen igazolja, hogy magában a fővárosban egy év alatt körülbelül 40,000 végrehajtás van. Mezőgazdaságunk válságban van, ezt igazolják a jelzálogok és váltók. (Ugy van a szélsőbalon). A miniszterelnök azt mondta a pénzügyi bizottságban, hogy nemcsak a magyar, hanem az osztrák mezőgazdaság is sokat szenvedett. Ez igaz, csak hogy figyelembe veendő, hogy Ausztria nem oly tökeszegény ország, mint a milyen Magyarország. (Ugy van). Mindent lehet állítani, csak azt nem, hogy termelőképességünk emelkedett. Nyílt titok az, hogy közép-birtokos osztályunk a tönk szélén áll.

A szocializmus nem szűnt meg, csak alszik. Csak egy két rossz esztendő kell, akkor megint felüti fejét. A kivándorlásról is szól. Szomorú jelenség, hogy a magyar népségtől Alföldről is sokan távoznak külföldre. Ha nem találunk jövedelmi forrást a kisbirtokos osztály részére, úgy az ország is nemsokára tönkre megy. Ez a jelenség mutatja, hogy gazdasági jólétünk csökkenőben van.

A kvótaemelés már magában véve terhes, de folyton évről-évre terhesebb lesz, mivel a közönségi kiadások emelkednek. Ennek következtében nem fogadja el a törvényjavaslatot és csatlakozik Kossuth Ferencz határozati javaslatához.

Az utolsó szónok *Polczner Jenő* volt.

Ki lesz a szinigazgató?

Mindenesetre aktuális kérdés az ma, mikor éppen egy hét választ el bennünket a városi közgyűlés döntésétől; a döntés lesz egyúttal a megoldás is, megoldása azon kérdésnek, hogy az annyi várakozás, oly sok vajudás és kísérletezés után, nagy költséggel felépült színházunkban ki dirigálja majd a Thália felkentjeit, itt, ahol 100 évesnél idősebb melegágya van a magyar szinművészetnek.

Hogy a közelmúlt szini évadok nagyon is silány közepes termést nyújtottak a művészi igényű publikumnak — mert hát, Istennek hála, ilyen publikum akad, még pedig szép számmal, Nagyváradon — az, valljuk csak be, a bódé rovásán fordult meg, hogy nagyon is máttól-holnapra ütött nálunk sátrát a vendégsereg, a színészek csapata.

Mindenféle formában láttunk ilyen vendégeket. A divatos, nagy közönség ingerére utazó, orfeum-társulatoktól el, egészen a Nagy Bölöny József társulatáig, ahol és a kik nem bürzevállalatnak nézték a nagyváradit fabódét, hanem valamelyes ambícióval, a Muzsák csarnokának, — sajnosan rossz vezető kéz alatt és mellett mégis.

Am most, mikor éppen azon fáradozunk, hogy örökös hazát adjunk a nemzeti kultúra egyik legfrappánsabb előharcosainak, a magyar színészeknek, akkor feltétlenül magasabb igényűeknek, válogatósabbaknak és — a mi a legfőbb — előrelátóbbaknak kell lennünk.

Nos, a bódé-éra letűnt.

Megsemmitülésével új hajlékban, új erővel, új szellemmel és felfogással gyönyörű lendületet adhat egész színészetünknek egyetlen szerencsés kezű szinigazgató.

Ezzel korántsem azt akarjuk mondani,

hogy titáni feladatok vannak az új direktorra. Ellenkezőleg, csupán egyetlen egy: ne zsiros magánvállalkozásnak nézze az új bódét, hanem valamivel többnek: a nagyváradit jóízűsét hirdető csarnoknak.

Hovatovább nevetséges dolog lenne azon vitatkozásunk, hogy Nagyváradon melyik direktor társulata boldogul jobban, az élelmesé, avagy az ideálisé? Azt hisszük, sem egyik, sem a másik, hanem egy harmadik: a hivatott kezű, rátermett.

Itt van előttünk a négy pályázó, *Somogyi Károly* az egyik. Ez régebbi szereplésével hosszú éveken át bebizonyította, hogy a legkiválóbb vidéki szinigazgató; az a társulata pedig, a melylyel majd 10 éven át Győrött szerepelt, a legelső rangú volt. Műsora is ugyanilyen. Személyisége, érteve mindazt, amit eddig mint vidéki szinigazgató produkált, tökéletesen garanciát nyújtanak arra nézve, hogy nagyon is nekünk való szinigazgató. Legutóbb Pécsen operált társulatával, — még pedig mindenkor közmegegyezésre.

Kövesi Albert a másik pályázó. — Nem szólva kasszadarakjairól, amelyek efemer értékű dolgok, bebizonyította, mint az ó-budai Kisfaludy-színház igazgatója, hogy még az ottani közöny jegét is meg tudta törni, a Sulamithal. Félő azonban, hogy a váradit publikum többet is kíván éppen ennél.

Vidor Dezső a harmadik pályázó. Kiváló rendezői talentum és föltétlenül diskret izlésű színész. De, hogy mint igazgató miként válnék be nálunk, ahol éppen az egyik legjobban kiáltott rendezői talentum, *Follinusz* vallott csütörtököt hibás műsorával és szereposztásával, nem tudjuk.

A negyedik pályázó *Mosonyi Albert*. Róla legutóbbi számunkban megemlékeztünk. Am a 14-iki közgyűlés meghozza a döntést ebben a négyeszes kérdésben is.

Részünkről őszintén óhajtjuk, bár elég szerencsés keze lenne a közgyűlésnek akkor és abban, mikor egy igazán rátermett erőt állítna új színházunk élére, megadná az impulzust azon régen várt hajnalhasadásnak, a nagyváradit szinművészet hajnalhasadásának.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnökölt; jelen voltak: Némethy Károly, dr. Bulyovszky József, dr. Grósz Albert, Dús László, dr. Baróthy Ákos, Rácz Mihály, Sipos Orbán, Szilvássy Alajos, dr. Grámm Károly, dr. Perjéssy Mihály, Kikinday Gyula, dr. Berkovits Ferencz, Mihelfi Adolf, Hlatky Endre, Frankó Endre, Istvánffy István, Szüts Dezső.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester havi jelentését a közigazgatás november havi állapotáról. E szerint:

A *közegészségügyi* állapot november hóban kedvezőtlenebb volt, mint az előző hóban, ami a kedvezőtlen, nedves időjárásban leli okát. Különösen a járványos betegségek száma növekedett. Előfordult: vörheny 34 esetben, 5 halálozással; — a roncóló toroklob 12 esetben, 3 halálozással; — a hasi hagymáz 12 esetben, 4 halálozással; — a kanyaró 14 esetben, halálozás nélkül, — tüdőbetegségekben elhalt 27 egyén. November hóban született összesen 148 gyermek. Meghalt 61 férfi, 59 nő, összesen 120 egyén; és pedig Olasziban 34, Ujvároson 24, V.-Velenczén 23, a kórházakban 39.

A *közbiztonsági állapot* jó volt, leszámítva a Busch Dávid elleni robbanási merényletet.

Lopás 41, súlyos testi sértés 3, könnyű testisértés 6, hatóság elleni erőszak 2, magánlak sértés 2, sikkasztás 3, csalás 1, zsarolás 1 esetben fordult elő. Kihágási feljelentés érke-

zett 173. Letartóztatva volt összesen 80 egyén ezek közül a kir. ügyészséghez átkísértetett 19, eltolonczoltatott 61.

A *közdók* november havi bevétele elég jó volt. Befolyt:

Kincstári adóban	52,484 frt 04 kr
» kamatban	819 frt 54 kr.
Iparkamaraik illetékben	1001 frt 33 kr.
Hadmentességi adóban	306 frt 17 kr.
» kamatban	1 frt 54 kr.
Illetékekben	3588 frt 01 kr.
Kamatban	120 frt 87 kr.
Házalási adóban	21 frt — kr.
Cukor és szeszfogy. adóban	10 frt 09 kr.
Tözsdeadóban	423 frt 86 kr.

Összesen 58,881 frt 45 kr.

Novemberben 11 új iparüzletre adatott igazolvány; ugyanez idő alatt megszűnt 12 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették, a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt.

Lőrincz Mártonné június hóban 2 kanna hamisított tejet bocsátott a piacra áruba. Ezért a rendőrség kihágás czímen 25 forint fő és 25 frt mellékbüntetésre ítélte. Cselédje beismerte, hogy gazdája parancsára naponta 3—6 liter vizet öntött.

Ezen ítélet ellen Lőrincz Mártonné felebbezett a közigazgatási bizottsághoz.

Az ítéletet II. fokban a közigazgatási bizottság helybenhagyta.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága a bihari helyiérdekű vasut menetrendjének célszerűbb megváltoztatása iránt, mely különösen a közönség igényeinek megfelelőbb csatlakozásra vonatkozik, — felirt a miniszterhez s ezen feliratának pártolását kéri.

A város közigazgatási bizottsága hasonló feliratot intéz a miniszterhez.

A nagyváradit kereskedelmi és iparkamara értesíti a közig. bizottságot, hogy a Nagyvárad város tanácsa mellett működő II. foku ipartanácsba a maga részéről az 1900. évre dr. Horványi Géza és Bertsey Györgyöt rendes-, Farkas Izidor és Weisz Károlyt póttagnak választotta.

A közig. bizottság részéről a II. foku ipartanácsba Sztarill Ferencz és Laszky Armin rendes-, Máthé Lajos, Mészáros József póttagokul választottak.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága értesítette a város közig. bizottságát, hogy a mezőtelegi olajipargyárból a Körözsbe bocsátott vitriol-salak ügyében helyszini szemlét tartottak s elrendelték, hogy 1900. évi január hó 1-re köteles a gyár megfelelő tisztító készüléket beállíttatni.

Tudomásul vették.

Balogh Döme az iránt felebbezett, hogy házbérjövödelméhez a vízdíj is hozzászámított s az egész összeg után vettették ki a jövedelmi adó, holott a vízdíj nem képezi jövödelmét, mert azt a városi pénztárba befizetni kötelek.

Többen szóltak hozzá s kifejtették, hogy Nagyváradon a miniszter által jóváhagyott szabályrendelet szerint a vízdíjat a lakók tartoznak fizetni s a háztulajdonos azt beszálítja csupán a városi pénztárba, de ez nem képezi jövödelmét.

A közig. bizottság Balog Döme felebbezésének helyt adott, főleg azért, hogy elvi jelentőségű döntést provokáljon.

A hely. pénzügyigazgató ez ellen felebbezést jelentett be.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Álló csontvázak.

Nagyvárad, decz. 7.

Minapi számunkban részletesen írtunk arról az érdekes emberi csontváz leletről, melyre a prem. rend pecze-szt.-mártoni birtokán bukkantak a gyümölcsös kert rendezése közben. Ugy a kert rendezést, valamint a talált csontvázak megvizsgálását megakasztotta talán hosszabb időre is a hirtelen beállott zord időjárás.

Egyik munkatársunk a mai nap folyamán felkereste Cséplő Péter prem. r. kanonokot, főgymn. tanárt, hogy véleményét kikérdeje az érdekes leletrre vonatkozólag.

A hirneves régiségbuvár kijelenti, hogy ez ideig még nem volt alkalma megtekinteni a helyszínén a csontokat, mihelyt azonban az idő engedí, kimegy a helyszínére s maga fogja vezetni a kutatást, mert véleménye szerint a lelet érdekes és bázisát képezheti a kutatásnak. Ásatni fog a helyszínén, hogy mentől több adat álljon rendelkezésére a rejtély megfejtéséhez és ha mindezekkel készen lesz, tapasztalatait közölni fogja a *»Tiszántul«* olvasóival. Az eddig felásott csontok közül két koponyát behoztak Nagyváradra, ezekről azonban még csak azt tudja megállapítani, hogy *javakorbeli férfiak* koponyája. Az egyik hosszukás alakú, a másik pedig kerekded. A csontok régiségét még nem lehet megállapítani. Az emberi csont némely talajban már *ötven év alatt* is teljesen elpusztul, homokos talajban pedig még *az ezredik évet* is megéri, mint ahogy ezt az ártándi honfoglaláskori lelet is tanúsítja. Így a csontok származhatnak a tatárjárás idejéből, vagy egész a közelmúltból. A végzett kutatás fogja felderíteni a valót. A már hangoztatott hypothesisen kívül, a csontok eredetére nézve még egy van t. i. az, hogy a jeltelen sírok alatt *a pestis áldozatai* vannak. Az *orosz invázió* idejében ugyanis *a Nagyvárad mellett* operáló orosz hadtestben iszonyu módon pusztított a pestis s *a hadsereg áldozatait Pecze-Szent-Márton határára temelték el.*

Ennek folytán nagy érdeklődéssel várja a közönség a tudós régiségbuvár kutatásának eredményét.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Decz. 9. A jogász-egylet közgyűlése.

Decz. 10. A zenekedvelők hangversenye

Dezember 10. A régész-egylet hangversenye a Csarnokban.

Deczember 17. Gyermekbarát-egylet közgyűlése.

Decz. 17. A Szigligeti Társaság felolvasása.

Decz. 20. Biharvármegye közgyűlése.

* **Boldogasszony fogantatása.** A kath. egyháznak nagy ünnepe van ma. Emlékét ülik annak, hogy Isten megóvta az eredeti bűn szepléjétől azt, kitől az Isten fia emberi testet vett magára, a Boldogságos Szűzet. Ma 45 esztendeje hirdette ki IX. Pius pápa a szeplőtlen fogantatás hitágazatát, mely hitét képezte az egész kereszténységnek az első századok óta. — Városunk templomaiban mindenütt méltó fényvel ülik meg az ünnepet, különösen pedig Várad-Velenczén, a hol egyuttal bucsu van. A 10 órai nagy misét *Fetser Antal* kanonok tartja, a szt. beszédet pedig *Halász Gyula* papnöveldei lelkiigazgató mondja.

* **Nogáll püspök emléke.** Boldogult dr. *Nogáll János* felsz. püspök emlékét üli ma, pénteken a kath. kör. Matinét rendez annak a

kiváló főpaprak áldott emlékére, aki kimagasló tagja, lelkes, áldozatkész pártolója volt a körnek. A gyászünnepeken *Dús László* világi al-elnök tart emlékbeszédet s *Medvigy Gábor* joghallgató fogja szavalni dr. *Némethy Gyula* theol. tanár gyönyörű versét, amelyet a nagy-névű főpapról írt. A matinéra, amely délelőtt 11 órakor kezdődik, meghívókat nem bocsátottak ki s a tagokon kívül vendégeket is szívesen látnak.

* **Kaszárnyából templom.** Debreczenben dr. *Wolafka Nándor* makariai választott püspök nemrég megeselekedte azt, hogy megvásárolván s zsidó hitközségtől a régi imaházat, a mely eredetileg fürdőnek és tánczeremnek épült, a zsinagógát zárdának és kath. kápolnának alakította át. Ehhez hasonló eset készül megint Debreczenben. Másfél ezernél több görög szer-tartású katolikus él a kálvinista Rómában, a kik most önálló egyházközséggé szervezkednek s *Firczak Gyula* munkácsi püspök meleg aján-lásával azt a kérelmet intézték Debreczen vá-ros közgyűléséhez, hogy részökre imaház, iskola és paplak céljaira engedje át az ugynevezett Salétrom laktanyát. Nagy kiterjedésű telken épült régi laktanya ez, melynek onnan származik a neve, hogy a múlt század elején *De Pauli*, majd a jelen század elején báró *Vay Miklós* ebben az épületben főzte a Debreczen vidékén nagymennyiségben található sziksóból a salétromot. Fél század óta lovassági laktanya-nak használják s jelenleg az iránt folytat tár-gyalást a tanács a honvédelmi miniszterrel, hogy aa új lovassági laktanya felépítése miatt üresen maradt Salétrom kaszárnya a m. kir. honvédszárságnak adassék át, a hadügyminiszterium költségén mellette épült fedett lovardával együtt. Kérdés tehát, hogy a város hajlandó lesz-e teljesíteni a gör. katolikusok ké-rését, miután a Salétrom laktanya épületei és területe igen nagy értéket képviselnek.

* **Esküvő.** *Osváth Kálmán* nyüvedi kör-jegyző s tart. hadnagy tegnap esküdtött örök hűséget Felvinczen, Torda-Aranyos vármegyében *Nádudvary László* főszolgabíró kedves és szép leányának, *Ilonkának*. A legszűkebb családi körben tartott esküvőn ott volt *Magyary Efraim* ny. polgármester és neje *Ilonka* leányával, *Magyary György* főszolgabíró és neje *Felvinczről*, *Hollósy Gyula Révről*, *Osváth Gyuláné*, *Osváth Géza K.-Marjáról*, *Osváth Lajos* megyei számvevő *N.-Váradról*, *Báthory Istvánné Gáborjánból*.

* **A jogászegylet gyűlése.** Vettük a következő meghívást: A nagyváradai jogász-egylet f. évi december hó 2-án tartott alakuló gyűlése által a választmány megválasztására december hó 9-ik napjának d. u. 5 órájára, a kir. törvényszék 1-ső számú polgári tanács-termébe kitűzött gyűlésre az összes egyleti tagok meghivatnak.

* **A közkórház gyógyszerei.** Biharvármegyénél eddig szokásban volt, hogy egyes munkálatokat, hidépitést, kavicsszállítást és bizonyos szállítandó cikkeknek nem nyilvános ár-lejtés útján adtak ki, hanem csak egyszerűen megkötötték a vállalkozóval a szerződést, legtöbbször az addigi szállítóval. A Biharvármegye közkórháza részére szükséges gyógyszerek szállítására igen régen nem volt pályázat kiírva. Mint értesülünk a szállítási határidő közelebb lejár s egyik nagyváradai gyógyszerész beadványt intézett a vármegye kórházi választmányához, amelyben kéri, hogy a kórház részére szükséges gyógyszerek szállításának biztosítására nyilvános árlejtést írjanak ki.

* **A thea-estélyek jövedelme.** A bihar-megyei nőegylet által november 26 és decz. 1-én rendezett thea-estélyek mintegy 100 forintot jövedelmeztek a nőegyletnek, illetve az általa felállítani szándékolt agnók menháza javára. A rendező-bizottság a thea-estélyek jövedelméről a következő számadásokat teszi közre: A nőegylet által rendezett két thea-estélyen felül-fizettek, első estélyen: báró *Gerliczy Félix* né 3 frt, *Busch Dávid* 50 kr., *Telegdy József* 3 frt 50 kr., *Sebestyén Lajosné* 50 kr., *Bacsuiné* 50 kr., *Glatz Antal* 50 kr., *Moskovits Adolfné* 50 kr., *Moskovits Mórné* 50 kr., *Renoi Szokoll József* 50 kr., *Makutz Ernő* 50 kr., *Vécei* 1 frt. Második estélyen: *Hlatky Endréné* 50 kr., *Mayor Miklós* őrnagy 1 frt, *Lőrinczy Dénes* ezredes 2 frt, báró *Podmaniczky Emmi* 50 kr., *N. N.* 50 kr., *Glatz Antal* 50 kr., *Imre Jánosné* 10 kr., *Miheli Lajosné* 50 kr., *Schwarz Bertalanné* 50 kr., *Heller Ede* 50 kr., *N. N.* 1 frt, *Jelentsik Istvánné* 50 kr., *Buzássy Albertné* 50 kr., *Dús László* 50 kr., *Kelemen* 50 kr., dr. *Molnár Imre* 50 kr., dr. *Potássy János* 20 kr., *Renoi Szokoll Józsefné* 40 kr., *Turi László* 1 frt, *N. N.* 40 kr. *Czegléd Sándor* a második estélyen a termet és a világitásért járó összeget felajánlotta a menház javára. A tisztelt felülfizetők, a pártoló közönség és *Czegléd Sándor* ur fogadják a rendező bizottság hálás köszönetét. Kimutatás az 1899. november 26. és december 1-én rendezett thea-estélyek jövedelméről. November 26-án jegyekből befolyt 53 frt 50 kr. Felülfizetésekből 11 frt 50 kr. December 1-én jegyekből befolyt 93 frt. Felülfizetésekből 12 frt 19 kr. Összesen 170 frt 19 kr. Kiadás volt 70 frt 19 kr. Tiszta jövedelem 100 frt, azaz száz forint. Nagyvárad, 1899. évi december hó 7-én.

* **A nagyváradai esküdtszék elnökének kinevezése.** Jogászi körökben igen nagy érdeklődéssel várták az ujonnan szervezett esküdtszék elnökének a kinevezését. Főleg azért várták ezt érdeklődéssel, mert ezen kinevezést szoros összefüggésben lévőnek vélték azzal, hogy ki lesz a nagyváradai főügyész. A hivatalos lap tegnapi száma végre meghozta a kinevezést, mely szerint az esküdtbiróság elnökül *Millye Gyula* kir. ítélőtáblai bírói czim-mel és jelleggel felruházott bíró s helyettesül *Bige Gyula* kir. törvényszéki bíró lett kinevezve. *Millye Gyula* működését évek óta ősméri a közönség, amennyiben ő évek óta elnököl az egyik büntető tanácsban. Benne, egy rendkívül szorgalmas, tapasztalt s előzékeny elnököt nyert az esküdtszék, szóval benne meg van mind az a tulajdonság, ami az esküdtbiróság elnökének nehéz állása betöltéséhez megkíván-tatik. Helyettese *Bige Gyula* kir. törvényszéki bíró lesz, aki évek óta mint vizsgálóbíró működött és pedig oly szép eredménnyel, hogy a jogász körök véleménye egyértelműleg az, hogy érdemesebb ember nem kaphatta e kiténtetést. Benne kitűnő erőt nyer az esküdt biróság s ezen új állását is bizonyára épen oly lelkesedéssel s buzgalommal fogja betölteni, mint a vizsgáló bírót. Most már csak az ujonnan szervezett főügyészi állás vár betöltésre. Az esküdt-birósági elnök kinevezéséből általánosan azt következtetik, hogy a főügyész dr. *Tassy Pál* lesz s így ismét megüresedik a törvényszéki elnöki állás.

* **Bimbóhullás.** Fájdalmas csapás érte *Kron Gyula* posta-távirda tisztet és nejét. Egyetlen fiacskájuk tegnap hajnalban meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: *Kron Gyula* és neje szül. *Moldovány Anna* fájdalomtelt szívvel tudatják felejthetetlen kis fiok, ifj. *Kron Gyula* Jánosnak folyó hó 7-én reggel 6 órakor élete 15-ik havában négyheti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult kis hallottunk földi maradványai folyó hó 8-án d. u. fél 3 órakor fog *Lakatos-utca* 205-ik szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után az olasz-i sirkertben örök nyugalomra tétetni.

* **Parlamenti affaire.** A tegnapi parlamenti ülésen történt Justh Gyula szónoktala közben **Rakovszky** István egy közbekiáltása Falk Miksára, mely okul szolgált a legújabb parlamenti affairre. Justh ugyanis beszéde közepén így szólt:

— Falknak a kvóta-ügyben mondott beszédéből fogok még egyet-mást felolvasni.

— Sohase volt se elve, se jelleme, — szölt közbe **Rakovszky** István, amit azután később kölcsönösen kimagyaráztak.

Horánszky Nándor, **Bolgár** Ferencz és mások, a kik **Rakovszky** Istvánnal is barátságban vannak, ülés után fölkeresték **Rakovszky**t, hogy tőle a közbeszólását illetőleg magyarázatot kérjenek. **Rakovszky** erre kijelentette, hogy a **Pester Loyd** vasárnapi számában a néppártot *politikai következetlenséggel vádolta*, erre szolgált válaszul az ő közbeszólása, mely **Falk**nak nem magánjelleme vonatkozik. Ha kívánják, ezt kiadja nyilatkozatban is, sőt ki áll a **Falk** Miksa golyója elé is, ő maga azonban löni nem fog.

* **Névváltoztatás.** Kiskoru **Goldstein** Emil és **Goldstein** Dezső nagyváradlakosok vezetéknevének »Kádár«-ra változtatását a belügyminiszter engedélyezte.

* **Rendjelet visszautasító kanonok.** Nagy feltűnést kelt **Mainzban** az a különös indoklás, melylyel **Holzammer** kanonok a hesseni nagyherceg által neki adományozott rendjelet visszautasította. A kanonok ugyanis kijelentette, hogy nem akarja Nagylelkű Fülöpnek azt az érdemjelét elfogadni, mely egy régensre emlékeztet, ki Hessenben a reformációt megalapította és kettős házasságot kötött. Az utóbbi megjegyzés Nagylelkű Fülöpnek **Margarethe von der Saale**vel, **Luther** beleegyezésével kötött házasságára vonatkozik, melyből a hercegnek hat fia egy leánya született.

* **Felolvasó-estély Várad-Velenczén.** A várad-velencei Népkör holnap, szombaton este felolvasó-estélyt rendez a következő érdekes műsossal: 1. Megnyitó. Tartja dr. **Dési Géza** köri elnök. 2. »A bajusz« **Arany Jánostól**, szavalja **Klein** Ferencz joghallgató. 3. Humoros felolvasás, tartja **Várad** Ödön ügyvédjelölt. A közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik e felolvasó estély iránt, melyre az érdeklődőket ez uton hívja meg az elnökség. Belépti-díj 1 korona. Kezdeté fél 8 órakor.

* **Milyen idő lesz jövő esztendőre?** **Falb** Rudolf, a nagy időcsináló, bármennyi kudarc éri is jóslataival, nem riad vissza a további jóslásoktól. »Kritikus napjai« akármily csendes-kén mulnak is el, ő minden félév elején megjelenik a maga kis könyvével, a melyben a következő *hat havi időre* megmondja, hogy milyen is lesz az időjárás. A mit **Falb** az 1900-ik év első felére jósol, éppenséggel nem ijesztő. *Enyhe tél és gyenge tavasz.* Ez a dolog lényege. A tabellákból azonban fenyegető módon emelkedik ki *márczius elseje*, a mely nemcsak *elsőrendű kritikus nap*, hanem a legeslegkritikusabb az egész esztendőben. De mivel csak nemrégiben szerencsésen átestünk a világ végén is, ez a rémes nap sem riaszt meg, annál kevésbbé, mert az egész jövő esztendő az időjárás istenével a legbarátságosabb lábon látszik állani. Lássuk most egyenkint az 1900-ik év első felét.

Január első hete meglehetősen enyhe, a második héten néhány hideg nap valószínű, de a harmadik héten a közepén is tulemelkedik a hófok. Az utolsó hét lefolyása valószínűleg rendes lesz. Egészben véve tehát ez a hónap rendesnek és kedvezőnek mondható.

Február hava már valamivel érdekesebbnek és változatosabbnak ígérkezik. Sok évi tapasztalat szerint Közép-Európában február hava az év *legszárazabb hónapja*. Ezt a jellegét a jövő hónapban sem tagadja meg. A hófokot

illetőleg a hónap majdnem egyformán két félre oszlik. A hó első felében a hófok a középhez közel, vagy valamivel fölülte esik, míg a második felében jóval alásülyed. Az utolsó napokban azonban, a mikor az *erősen kritikus márczius elsejének* hatása mutatkozik már, valószínű *fölfordulás* következik be.

Márczius hava 1900-ban teljesíti régi hírét. Meghozza az *ibolyákat*. Közvetlenül a kritikus napot követő néhány napnak a hófoka a rendesnél magasabb, a hó másik felében nagyon is jelentékeny lesz.

Április hava szeszélyes lesz, mint mindig. Sokkal több hősés lesz akkor, mint a megelőző két hónapban, kivált eleinte és a hó dereka körül. A hófok az első héten a közepén valamivel alól esik, a másodikban igen közel a középhez. A harmadik és a negyedik héten *igen hideg* lesz. Az utolsó napok aránylag melegek lesznek. A hó vége felé számos zivatar lesz.

Május hava a báj hava lesz névleg, tényleg azonban csak azok szemeiben, a kik a májusi havat szeretik. Az utolsó napok kivételével az egész hónapban jóval a közepén marad a hófok, hősés bőven lesz, kivált a harmadik héten. A mezőgazdaságra nézve a hűvös május tudvalevőleg kedvező omen.

Junius havával is meg lesznek elégedve a gazdák. Igen sok eső lesz juniusban. A hónap első két harmadában zivatarok bőven. A hófok ebben a hónaprészen jóval az átlagon túl van. A hónap harmadik harmada azonban nemcsak hűvös, hanem valószínűleg hideg is lesz. Sok takarmány és szalma lesz tehát a jövő nyáron.

* **Elhunyt matróna.** **Albisy** Katalint, az ismert írónőt sulyos csapás érte, édes anyja özv. **Albisy** Ferenczné sz. **Keresztesi** Karolin elhunyt. A család az elhunytól a következő gyászjelentést adta ki: **Albisy** Katalin, **Albisy** Erzsébet, **Albisy** László mint gyermekei, **Keresztesi** Pál és neje szül. **Kocsis** Róza, **Keresztesi** Polixéna férjezett **Zathureczky** Máriáné. **Keresztesi** Anna özv. **Bartha** Gézáné, **Keresztesi** Katalin férjezett **Medgyesy** Pálné, mint testvérek és ezek gyermekei, továbbá a közlebbi és távolabbi rokonok fájdalommtól megtört szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett anyja, a jó testvér és rokon özv. **Albisy** **Ferenczné** szül. **Keresztesi** Karolin életének 56-ik évében hosszas és kínos szenvedés után 1899. évi december 7-én éjjel 1 órakor jobblétre szenderült. Földi maradványai december 9-én d. e. 10 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a bihar-püspöki-i temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, jó barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Bihar-püspök, 1899. decz. 7. Legyen emléke áldott! Nyugalma csöndes.

* **Elgázolás.** Egy oly esetet láttam tegnap délután, melyről olvastam már sokat, de látni egyszer sem láttam.

Egy kis leánykán keresztül ment egy kocsi és hogy érdekesebb legyen a dolog, ugyanaz a kocsi a melyekben ült. A schláger végül ez: a kocsi fel sem fordult.

Hát hogy lehet?
Igy ni!

Egy anzix kártyát dobtam be a postaládába. Hopp! Nem mondom meg melyik szegleten, valamint azt sem, hogy hányas számú volt a konfli és a végén előkerült rendőr.

A mint a ládától el akarok lépni, egy konfli fordul meg az ut közepén. A mi ezután történt egy pillanat műve csak.

A konfliiban két néni ült csomagokkal körülvéve. Az ablakon pedig egy pöttön kis lányka, olyan angyalarczu 5—6 éves baba nézett álmélkodva a járókelőkre, miközben szemeit szomoruan szegezte a földre, látva a hóból keletkezett csatakos locs-pocso.

A konfli elkezd fordulni és ugyanabban a pillanatban az ajtaja kinyílik, a kis baba kiesik és mielőtt rá ért volna sirni, a nénik jajveszékelnik, a konfli, megállni a hátulsó kerek egyike keresztül ment a földnek arczal fekvő kis baba azon részén, a hol . . . hogysis mondjam ülni szokott.

Az események most visszafele fejlődtek. A konfli megállott, a nénik jajveszékelték és a kis baba, miután felszedték a földről, el kezdett sirni.

De most már csunya volt.

Nem a sirástól! Hanem az a csatakos locs-pococ úgy tele fröcsesentette szöszke kis képét, hogy egy vályogvető purdó hermelin hozzá képest.

De ni! Hiszen ha csak az lenne a baj, de mikor keresztül ment rajta a kocsi! A bizony! Hagyományos módon iszonyu ember tömeg vette körül a szenzáció helyét. Ott termett még a rend őre is. Volt is tanács, zaj, lárma . . . ugyanarra, hogy a kis baba is abba hagyta a sirást és okos szemeivel báméskodva pillantott a zajongó tömegre.

Ki is tört erre a felháborodás. Hát ki látott ilyet? Anyányi cseppség és még fel se veszi, ha egy konfli keresztül megy rajta. Hisz ennek akkor a **Tauszky** kocsija kell. Hát még ha felcseperedik?!

Bizony helyre kis lány lesz belőle!

Egy jelenlevő asszony meg is jegyezte:

Ennek se szeretnék majd ura lenni, mert tudom Istenem, hogy anyámusszony katona lesz belőle. Hisz ennek vasból van már most is a csontja.

* **Európa jövője.** Az **Indépendance** belge a századvégi ötletéből de **Coubertin** kiváló publicista tollából **Európa** jövője czimmel egy cikksorozatot közöl, a mely a jövő század problémáit próbálja megoldani. **Coubertin** cikksorozatában sorra vette a jelenkor nemzetközi problémáit és legutóbb az osztrák-magyar monarchia kérdésével foglalkozik. Ugy mnndja, hogy a *huszadik század domináló eseménye Ausztria felosztása lesz.* A hogy a XVIII. században Ausztria öröklésének kérdése véres háborúknak volt okozója, **Ferencz József** utódjának uralkodása alatt rettenetes európai kizisek fognak bekövetkezni. A monarchia különböző népfajai, a melyek a mostani uralkodó nagy tekintélye daczára is csak nagy nehezen tudnak meglenni valahogyan egymással, akkor majd hirtelen és erőszakosan elszakadnak egymástól. Ausztria felbomlik és a szomszédos államok a zsákmányból részt fognak követelni. Olaszország Tirolt akarja majd, Németország a német részeket és **Triesztet**, Oroszország **Galicziát** és ennek a nagy felfordulásnak nyomán csak fegyverrel elintézhető viszályok születnek majd, amelyek egész Európát vértengerrel fogják elárasztani. Arról nem szól a kissé fantasztikus cikk, hogy mi lesz e nagy átalakulások során Magyarországgal. Talán egy következő tanulmányban erről is szó esik majd.

Sakkverseny Nagyváradon.

A nagyvárad sakkör választmányára tudvalevőleg elhatározta, hogy tagjai számára házi versenyt rendez. A föltételek kidolgozásával s a versenyre vonatkozó összes intézkedés megtételével megbízták **Hoványi Gyula** dr. elnököt és **Gesztesi Ödön** pénztárost, kik ennek a megbízatásnak eleget tettek, úgy, hogy a verseny már megindulhat.

A sakkverseny föltételei a következők:

1. A verseny kezdődik 1899. december hó 12-én délután 5 órakor. Jelentkezési határidő 1899. december 10-e bezárólag.

2. A versenyben csak a kör tagjai vehetnek részt.

3. Minden versenyző köteles a verseny megkezdésekor 1 korona betétet a kör pénztárába befizetni, versenyzélokra fordítatik s a versenytől való visszalépés esetén sem adatik vissza.

4. A versenypartik legkésőbb 1900. év január hó 20-ig befejezendők s kívánatos, hogy minden résztvevő hetenként legalább 3 játszmát befejezzen.

A versenyjátszmák a kör helyiségében délután 1—8 óra tetszés szerinti időben játszhatók le. Nyert játszma 1-et, veszített 0-át, döntetlen játszma felet számít.

5. Ha valamelyik versenyző a torna folyamán a versenyből kilép, összes még le nem játszott játszmái veszetteknek, ellenfelei számára pedig nyerteknek fognak nyilvánítottatni.

6. A versenyzők kötelesek minden játszma eredményét a tornavezetőnek bejelenteni, ki azt az e czélra készített s a verseny általános eredményét feltüntető táblázaton följegyzi.

7. Hogy melyik játékos milyen színnel játszik, az a versenybíróság által sorshuzás utján döntetik el

s annak eredményét a kör helyiségében kifüggesztett táblán a versenyzők megtekinthetik, de attól semmi körülmények között eltérni joga nincs, még hallgatag megegyezés után sem.

8. Vitás esetekben a jury ítéletét minden versenyző magát alávetni köteles. A jury 5 tagból áll; legalább 3 tag jelenléte szükséges ahhoz, hogy érvényes határozatot hozhasson. Szavazatok egyenlősége esetén az a rész dönt, melyel az elnök szavazott.

9. A díjak megállapítása úgy történik, hogy a versenyzők száma a három fokozatban tartozó játékos meghatározása végett 3-mal osztatik és az osztás eredménye adja; hogy három egység szükséges az I., II. avagy a III-ik osztályba való soroláshoz. Így ha pl. 21-en versenyeznek, a II. osztályba tartozó játékosnak legalább 14. egységet kell elérni. Aki viszont csak 7 egységet bír felmutatni az III. oszt. játékos.

10. Minden osztály 3 legjobb eredményt felmutató versenyzője díjat kap és pedig:

Az I. osztály első nyertese, 20 koronás aranyat és 1900. évre a sakkör bajnoki címét.

Az I. osztály második nyertese 10 koronás aranyat.

Az I-ik osztály harmadik nyertese első oszt. elismerő oklevelet.

Valamely első osztályba sorozott játékos I. oszt. oklevelet kap.

A II. osztály első nyertese 10 ezüst koronát.

A II. osztály második nyertese egy díszes sakkasztal figurákkal.

A II. osztály harmadik nyertese II-od oszt. elismerő oklevelet.

Valamennyi II-od osztályba sorozott játékos II. oszt. igazoló oklevelet kap.

A III. oszt. I. díjnyertese kapja Morphy játszma-gyűjteményét díszes kötésben.

A III. osztály második nyertese egy elismerő oklevelet.

13. Az esetben, ha valamely osztály bármely díjára egyenlő eredmény folytán ketten vagy többen jogot tartanak, három játszmából álló döntő matchet váltanak, melyen a több egységet nyerő kapja a nagyobb díjat.

14. A versenyt a jury nevében annak elnöke vezeti.

A versenyre eddig 18-an jelentkeztek s ez a szám a határidőig előreláthatólag még növekedni fog.

A versenyen vendégeket szívesen látnak.

Agyonuzott fékező.

— Szerencsétlenség a dobresti ipartelepen. —

Egy borzalmas szerencsétlenséget tárgyalt tegnap a helybeli törvényszék büntető osztálya.

Egy szegény vasuti fékezőnek a haláláról volt szó, amit két embernek a vigyázatlansága idézett elő.

A múlt év május havában két favágó munkás, Dume Mitru és Popa Péter a dobresti iparvasut melletti fákat vágták ki, amelyek a vonat közlekedését némileg akadályozták.

Dume és Popa épen egy hatalmas tölgyfának a kidöntésével foglalkoztak, mikor arra ment az iparvonat, amely fával volt megterhelve.

Épen akkor, mikor a vonat a már dülő félben levő fa mellett haladt el, a fa súlyánál fogva ledőlt és pedig szerencsétlenségre a vonatra s az azon levő Kolucz Péter fékezőre, kit a hatalmas fa rögtön megölt.

A lezuhanó fa rémesen összezúzta Koluczot, kit halva huztak ki a hatalmas törzs alól.

A fa kivágásával foglalkozó két embert felelősségre vonták vigyázatlanságukért s a törvényszék vád alá is helyezte őket.

Tegnap tartották meg ez ügyben a vég-tárgyalást.

A tárgyaláson az esetet mind a két vádlott beismerte, azonban azzal védekeztek, hogy ők a kellő óvatosságot megtették, úgy vágták a fát, hogy annak épen az ellenkező oldalra kellett volna dőlni, azonban akkor, mikor a vonat

arra haladt, óriási szélvész dühöngött, amely a még nem egészen levágott fát eltörte s épen ellenkezőleg a sinekre sodorta s így a fékező halálát nem az ő vigyázatlanságuk okozta.

Hanem a törvényszék nem fogadta el a vádlottak védekezését s a kir. ügyész indítványára mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki a gondatlanságból okozott emberölés vétségében s ezért figyelembe véve az enyhítő körülményeket, Dume Mitrut egy havi, Popa Pétert pedig tizennégy napi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen a kir. ügyész szigorításért, a vádlottak pedig enyhítésért felebbeztek.

A transzváli háboru.

London, decz. 7. A Reuter-ügynökségnek jelentik Queenstownból 2-iki kelettel: Dordrecht, Steynsburg és Marasburg városokkal megszakadt a távirati összeköttetés s így megszűnt az érintkezés ezekkel a városokkal. Azt hiszik, hogy Steynsburgot megszállták a búrok. A vasut járműveit sikerült megmenteni és Judwebe szállítani.

London, decz. 7. A Reuter-ügynökségnek jelentik a Ladysmith előtt levő főtáborból november 30-iki kelettel Lourenco-Marquezon át: A búrok közelebb nyomultak a városhoz. A nehéz ágyukat új hadállásokba vitték és megkezdték az ágyuzást. Azt hitték, hogy a búrok ma reggel általános rohamot intéznek, de az utolsó pillanatban ellenkező parancs adódott ki. A bombázás azonban reggel 4 órától 6 óráig zavartalanul folyt.

London, decz. 7. A Morningpostnak táviratozzák Estcourtból e hó 4-iki kelettel, hogy Ladysmithből előtte való nap az a jelentés érkezett, hogy ott minden rendben van.

Berlin, decz. 7. A Lokalanzeigernek jelentik Londonból, hogy múlt hó 29-én a dundeei postahivatalban egy jelentést ragasztottak ki, a mely szerint Mafeking elesett.

London, decz. 7. Katonai körökben Methuen lord helyzetét veszélyesnek mondják, mert visszavonulása is el van zárva. A Times feltűnést keltő sügönyt közöl, mely szerint Ladysmith más hírek ellenére nagy veszélyben forog. A búrok pusztítása szinte ellenállhatatlan.

EGYESÜLETEK.

A »Jogász-egylet« közgyűlése. A napokban megemlékeztünk arról az értekezletről, a melyen a nagyvárad »Jogász-egylet« megalakítását kimondották. A választó közgyűlést holnap, szombaton délután 5 órakor tartják meg. Az értekezlet a tisztikar és választmány megválasztására megállapította a névsort, a melyet azzal küldtek meg a tagoknak, hogy szavazzanak. Az összeállított névsor szerint ezek a jelöltek:

Elnök: Ritoók Zsigmond. Alelnökök: Hlatky Endre, dr. Nagy Ernő. Titkárok: dr. Ritoók Géza, Magyary Géza. Pénztárnok: Baróthy Pál. Ügyész: dr. Fodor Gyula. Könyvtárnok: dr. Thury Endre.

Választmány: Bary József, dr. Berkovits Ferencz, dr. Bozóky Alajos, Gerő Armin, Hegyesy Márton, dr. Járosy Károly, Kurovszky Ferencz, Tóth Imre, Papp Miklós, Schöpflin Ágoston, dr. Tassy Pál, dr. Gedeon László, dr. Perjessy Mihály, Rádl Ödön, dr. Várady Zsigmond, Velyáczky Gyula, dr. Bulyovszky József,

Szunyogh Péter, Mihely Adolf, Nizsalovszky Endre, dr. Rosenthal Mór, dr. Hoványi Gyula, Kepes Miklós, Miskolczy Barnabás.

A bölcsőde-egylet közgyűlése. A nagyvárad »Erzsébet Bölcsőde-Egylet« 1899. évi december hó 10-én, vasárnap d. e. 11 órakor az egyesület Teleky-utcza intézetében közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztári számadás. 3. Egy számvizsgáló megválasztása. 4. Netáni indítványok tárgyalása. Nagyváradon, 1899. évi december hó 2. Dr. Molnár Imre, alelnök.

IRODALOM.

A »Magyar Könyvtár« decemberi füzetei között ismét a magyar írók munkái dominálnak; az idegen irodalmaknak ezuttal csak egy szám jutott, de ennek a czimlapján annál nagyobb név áll: a Molière-é. Hevesi Sándor, a ki a francia vigjátékirónak már több munkáját fordította le a »M. K.« számára, ezuttal a »Precieuses Reides«-t ültette át, melynek magyar czime: »A kényeskedők«. A darabhoz kitűnő bevezetést és tartalmas jegyzeteket is irt. A régi magyar irodalmat ezuttal Tinódi Sebestyén válogatott históriás énekei képviselik, melyeket Perényi Adolf adott ki. jó bevezetéssel és jegyzetekkel. Ujabbkori classicusaink közül Arany János szerepel most is, még pedig a Kelemen Béla által kiadott Vojtinával; mellette pedig Jókai Mór áll, a kinek »A nagyenyedi két fűzfa« cz. elbeszélése ezuttal kötelei iskolai olvasmány lesz. A remek novellát a »M. K.« szerkesztősége éppen egy kiváló nagyenyedi tanár, Vári Ferencz által láttatta el érdekes bevezetéssel. Legujabb irodalmunkat a mostani sorozatban Thury Zoltán képviseli, »Urak és parasztok« cz. elbeszélés-gyűjteményével, mely legjavát tartalmazza annak, a mit ez a nagy és erős tehetségű novellistánk ez ideig termelt. Nőiróink is szóhoz jutnak immár a »M. K.«-ban Szabóné Nogáll Jankától való ugyanis a 147. számú »Mara és egyéb történetek« című füzet, mely a finom és kedveshangu írónőnek néhány legszebb munkáját tartalmazza. A »M. K.«-ból eddigi megjelent 147 füzetéről teljes jegyzéket szívesen küld a kiadóhivatal: Wodianer F. és Fiai (Andrássy-ut 21.) Egy-egy szám 15 kr.

Karácsonyra s bármely más ünnepi alkalomra igen megfelelő ajándékkönyvek Spillmann József Jézustársasági atyának fordításomban megjelent következő, igen érdekes történelmi regényei:

1. *Bátran és Hiven.* Egy gárdatiszt emlékiratai XVI. Lajos svájci ezredéből. Két kötet, 572 lap. Ára füzve 2 frt 50 kr., egy díszes vászonkötésben 3 frt.

2. *A Woxindoni Csodavirág.* Történelmi regény Stuart Mária utolsó évéből. Két kötet, 527 lap. Ára füzve 2 frt 50 kr., egy díszes vászonkötésben 3 frt.

Alkalmas ajándékkönyv »Nagyobb és kisebb Műfordítások« című kiadványom is. 239 lap. Ára füzve (kötött példány ebből a műből nincs) 1 frt 50 kr.

Nevelő- és tanintézetek vezetőinek mind e műveket különösen ajánlhatom.

Megrendelhetők alulírott nál. Az előfizetési pénzek beküldését előre kérem, a könyveket bérmentve küldöm.

Temesvár (seminarium). Patzner István, áldozópap, főgymn. tanár, a Szt.-István-Társulat Tud. és Irod. Osztályának tagja.

Igazságszolgáltatás.

A vértési nemzetiségi kérdés.

Tizennégy deli vértési legény került tegnap a vádlottak padjára, kik közül hat magyar volt, a többi nyolcz román. A románok azonban csak nemzetiségre románok, amennyiben még beszélni sem tudnak románul, csakis

magyarul. És e legények között mégis felmerült a nemzetiségi kérdés, még pedig a korezmában.

Együtt mulattak a múlt télen a korezmában a magyar és román legények a legjobb egyetértésben s csak később mikor már mind egyikben működött a pálinka, veszték össze. Eleinte csak szóváltás volt, majd feljött a nemzeti kérdés, a mit verekedéssel oldottak meg.

A verekedés vége az lett, hogy a hat magyar elverte a nyolcz románt, de mind a két felet sebesülésekkel végződött a verekedés. Legsúlyosabban *Atyim* Péter sebesült meg, ki közel egy hónapig nyomta az ágyat, rajta kívül még *Simon* Lajos, *Magyar* Ferencz, *Atyim* János és *Szentmiklósi* János szenvedtek súlyos, *Hiripi* Lajos, *Karza* József és *Zsiros* Imre könnyű testisértést.

A heves ifjak mindannyian a vádlottak padjára kerültek s tegnap ítélkezett felettök a törvényszék.

Mindannyian beösmerték azt, hogy két pártban verekedtek, azonban azt, hogy ki okozta a sérüléseket — megmondani nem tudták.

Igy a törvényszék mint tettes társakat ítélte el és pedig a magyarokat: *Hiripi* Lajost, *Zsiros* Lajost, *Nagy* Ferenczet, *Simon* Lajost, *Karza* Józsefet és *Zsiros* Imrét, négy rendbeli súlyos testisértésben mondta ki bűnösnek s ezért egy-egy havi fogházra s 20—20 frt pénzbüntetésre.

A románokat: *Atyim* Mihályt, *Magyar* Ferenczet, *Atyim* Jánost, *Szentmiklósi* Jánost, *Lodniczki* Antalt, *Iranai* Sándort, *Bródi* Jánost és *Sáli* Lajost pedig 14—14 napi fogházra s 20—20 frt pénzbüntetésre ítélte négy rendű súlyos testisértésért.

A kisdíófa-utczai rablók. Ma tárgyalta a kir. kuria III. büntető tanácsa *Szeyffert* bíró előadása mellett *Ganier* Károly és *Szerb* Kelemen rovott multu kocsisok bűnügyét, akik ez évi január 21-én este a Kisdíófa-utczának egyik háza előtt megtámadták *Alter* Mór vámház-köruti ékszerész *Kohn* Antal nevű inasát, hogy elvegyék tőle azt a bőrtáskát, amelyben mintegy 1000 frt értékű ékszer helyezt el. A kieszt rablótámadás azonban nem sikerült, mert a késsel megsebesített inasgyerek lármájára a járókelők elfogták a vakmerő *Ganier* és társát. A budapesti törvényszék *Ganier* Károlyt rablás büntette és súlyos testi sértésért 12 évi fegyházra, *Szerb* Kelemen pedig rablás büntetteért öt évi fegyházra ítélte. A kir. ítélőtábla, valamint a kir. kuria helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

REGÉNY-CSARNOK.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Irtta: **Fernand-Hue.**

18

Franziából fordította — **Ö.**

— Látod Pétert, — szolt a parancsnok, ezek a gyermekek azt tesznek velem, a mit akarnak.

— Vonja be a vitorlákat parancsnok ur.

A következő napok készülődésben teltek el, tüzetesen átvizsgálta a »Margit királynőt«, *György* Brooklynb ment a felszerelés beszerzése végett, *Margit* a ruhákat és élelmi szereket rendezte el, *Péter* pedig New-Yorkba utazott a matrózokat felfogadni.

A parancsnok jónak látta hosszas elutazását nem világá kürtölni, azért Canorszából csak úgy indult el, mintha néhány napi

kéjuzatást akarna tenni s csak New-Yorkban vette föl a felszerelést és a matrózokat. *Péter* egy tisztet, egy gépészt és nyolcz matrózt szerződttetett, kik már május 17-én a »Margit királynő« fedélzetén állottak.

— Még azon nap este megindultak a Jóremény-fok felé.

NEGYEDIK FEJEZET.

Egy örökös keresése.

Egy este Pretóriában, Transzvál fővárosának a legelegánsabb szállodájában, a Royal-Hótel verandáján nagy társaság volt együtt. Angolok, amerikaiak, németek, belföldi katonatisztek, gazdag búr farmerek festői öltözetükben együtt igyekeztek az időt mindenféle szórakozással agyonütni.

Az egyik sarokasztalnál egy fiatal leány és egy ifju beszélgettek halkán, velük szembe egy komoly férfi szivarozott csöndesen.

— Nos nagybátyám, szolt most a fiatal leány a szivarozóhoz, ön még mindig nyugtalan és elfogult?

— Igen, *Margitom*.

— Miért, hiszen eddig minden lépését siker koronázta. Az átkelésnél oly jó időnk volt, hogy ön maga mondta, hogy hasonlóra nem is emlékszik.

— Ez igaz.

— Alig hogy megérkezünk, ön már is igen értékes tudósításokat kap derék konzulunktól.

— Ez is igaz.

— Ön megtudja egy hittérítőtől, hogy a *Gérard* Henrik eltűnésének idejében tényleg ök felszedtek egy kóborló gyermeket és a *Mural* hegy aljában lévő *Souls Port* nevű hittérítő állomásra vitték.

— Ez is igaz.

— Azonfelül ez a hittérítő, kit azt hiszem *Price* urnak hívnak, egy levelében megerősíti, hogy az a fiu most már mint férfi ott él és a legjobb egészségre örvend.

— Ez is igaz.

— Most azután eljöttünk Pretóriába, részben vasuton, részben kocsin, oly kényelmesen, mintha csak otthon utaznánk.

— Ez is igaz.

— S ön mégis rosszkedvű és elégedetlen. De vallja hát be, mehetne-e jobban a dolgunk?

— Bizonyára nem. Meg is vagyok én az eddigi eredménnyel elégedve, csak a további uttól félek miattatok. Miért is engedtem meg, hogy hozzám csatlakozzatok!

— Ne féljen nagybátyám, velünk ugyan nem lesz baja!

E beszélgetés alatt egy unott képű korrekt öltözékű és határozottan angol jellegű fiatal ember elhagyta eddigi helyét s az utasaink mellett lévő üres asztalhoz telepedt. A képzelhető legnagyobb nyugalommal kezdte tanulmányozni a *Times*t, de időről-időre kíváncsi és csodálkozó pillantásokat vetett a szép fiatal leány felé.

Kevés idő múlva *Péter* jött és jelentette, hogy egy ember óhajt a parancsnokkal beszélni.

— Vezesd a szobámba, szolt a kapitány, én is oda megyek.

Mire felment a kis szalonba, már ott találta a várt embert. Körülbelül negyven éves lehetett, a burok nemzeti viseletében volt öltözve vadászfelszereléssel: színes vászoning, durva vászon nadrág erős csizmákkal. Hatalmas tölténytáskát s vállán nehéz puskát viselt, övébe revolver és vadászkés voltak dugva. A kapitány beléptekor levette fejről nagykarimájú szalmakalapját.

Parr elégedetten nézte végig a búrt, kinek pompás szőke szakálla, nyílt tekintetű kék szemei igen megnyerővé tették arcját.

— Bankáram ajánlották önt nekem, mint aki gyakran utazik Afrika belsejében s nekem vezetöm lehet.

— Hová megy ön? — kérdé az idegen angolul, de igen rossz kiejtéssel.

— A *Souls Port* nevű miszis telepre a *Mural* hegy tövében.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Főherczeg és a delegáció.

Budapest, decz. 7. (Saját tud. táv.) *Münnich* Aurél, a delegáció hadügyi bizottságának előadója tegnap Bécsből Budapestre utazott s ugyanezen vonatra szállt föl *Frigyes* főherczeg is, a ki mi-helyt megpillantotta *Münnich* képviselőt, átment hozzá és élénken kérdezősködött a katonatiszti fizetések emeléséről. *Münnich* erre nézve megnyugtató választ adott a főherczegnek.

A delegáció-indemnity.

Budapest, decz. 7. (Saját tud. táv.) Politikai körökben delegáció-indemnityről beszélnek, mely szerint az országgyűlés csak a közösiügyi bevételekről határozna, de a kiadásokról a delegáció, mely ilyenformán indemnityt is adhat.

Elhunyt vezérőrnagy.

Brassó, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Sövényházi *Neuhold* Emil vezérőrnagy, a kit Kassáról nem rég helyeztek ide, ma meghalt.

Gazdát cserélő kerület.

Budapest, decz. 7. (Saj. tud. táv.) Képviselői körökben beszélnek, *Tibád* Antal sz.-udvarhelyi o. gy. képviselőt közgazgatási bírónak nevezik ki s a kerületben utódja *Ugron* János, a volt udvarhelyi alispán lesz, a kit a régi aera üldözött ki állásából.

Az Egyesült-Államok törvényhozásából.

Washington, decz. 7. A szenátus mai ülésén benyújtottak egy törvényjavaslatot, a melyben 11 millió dollárt kérnek a kormány részére a Csendes-Oceánon át Hawaiba, a Fülöp-szigetekre, Japánba és Kinába építendő kábel költségeire.

Mason, határozati javaslatot nyújt be, a mely azt mondja, hogy a szenátus a legjobb reményekkel kíséri a búrok szabadságharcját.

Aldrich, a pénzügyi bizottság elnöke törvényjavaslatot nyújt be, a melyet a bizottság republikánus tagjai dolgoztak ki a standard-arany végleges behozataláról az államadósság visszafizetésére és más czélokra. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Lótenyésztési jutalomdíj kiosztás Nagyváradon.

A biharmegyei lótenyész bizottság és a gazdasági egyesület Nagyváradon e hó 7-én díjazással egybekötött lókiállítás rendeztek, mely czélra a földmívelésügyi miniszter ur 400 korona és a gazdasági egyesület 160 korona díjat tűzött ki. A kiállításra a vármegye több községéből megjelentek kistenyészők lovaikkal, hogy a díjazásban részesüljenek.

Be lett mutatva a kiállításon 56 ló és csikó, ami ugyan nem mondhatni valami nagyszámmal, de tekintve azt, hogy több kistenyésző valóban igen szép állatot mutatott be, a kiállítás elég sikerültnek mondható.

A kiállítás bíráló bizottsága 10 órakor kezdte meg működését. A bizottság a következő-

kép alakult meg: Elnök: Wertheimstein Alfréd lótenyész bizottsági elnök, jegyző: Weingärtner Andor gazd. egyleti titkár, bizottsági tagok: Kovásznay Zsigmond méntelep parancsnoksági százados, Csernetzky József tisztartó, Olasz Elemér földbirtokos és Szabó János községi bíró.

A bíráló bizottság az állatok alapos meg szemlélése után a díjakat a következőknek ítélte oda.

I. Csikos kanczák osztályánál:

1-ső díj 70 korona, nyerte Kállay Lajos tóti lakos 4 éves »Favory« nevű csikos kanczájával; 2-ik díj 60 korona, nyerte Németh Lajos zsadányi lakos 9 éves »Büszke« nevű csikos kanczájával; 3-ik díj 50 korona, nyerte Kiss József pocsjai lakos 9 éves »Csinos« nevű csikos kanczájával; 4-ik díj 40 korona, nyerte Bokor László székelyhidi lakos 10 éves »Lila« nevű csikos kanczájával; 5-ik díj 30 korona, nyerte Sipos Imre nagy-kereki lakos 8 éves »Kesely« nevű csikos kanczájával.

II. 3-4 éves kancza csikók osztályánál:

1-ső díj 50 korona, nyerte Várdy Sándor diószegi lakos 4-éves »Tündér« nevű kanczájával; 2-ik díj 40 korona, nyerte Joó István nagy-ürögi lakos 5 éves »Furios« nevű kanczájával; 3-ik díj 30 korona, nyerte Bokor László székelyhidi lakos 4 éves »Julcsa« nevű kanczájával.

III. 2 éves kancza csikók osztályánál:

1-ső díj 35 korona, nyerte Németh Lajos zsadányi lakos »Tündér« nevű csikójával; 2-ik díj 30 korona, nyerte Németh Lajos zsadányi lakos »Somogy« nevű csikójával; 3-ik díj, 25 korona, nyerte Sipos Imre nagy-kereki lakos »Bella« nevű csikójával.

IV. 1 éves kancza csikók osztályánál:

1-ső díj 25 korona, nyerte Deák János esztári lakos »Csinos« nevű csikójával; 2-ik díj 20 korona, nyerte Olasz Albert váncsodi lakos »Tündér« nevű csikójával.

V. Méncsikók osztályánál:

1-ső díj 30 korona, nyerte özv. Szilágyi Jánosné püspöki-i lakos 1 éves méncsikójával. A díjakat déli 12 órakor Wertheimstein Alfréd, a lótenyész bizottság elnöke kiosztotta mely után a kiállítás berekesztette.

Kamatláb-leszállítás. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa végre belátta, hogy az indokolatlanul felemelt magas rátát tovább fenn nem tarthatja. Bekövetkezett a banknál ugyanis az, a mit előre megjövendültünk. A bank pénzkészletét sem az ipar, sem pedig a kereskedelem nem volt hajlandó a magas kamatláb mellett igénybe venni és ennek következtében egyre fogyott a bank váltó- és lombardtárczája és ugyanilyen mértékben emelkedett adómentes bankjegytartaléka s így csakhamar bekövetkezett az az idő, hogy a bank önző kamatlábpolitikája nem hasznolt — hanem kárt okozott a részvényeseknek.

A bank főtanácsa — mint bécsi tudósítónk jelenti — ma délelőtt ülést tartott és hosszabb vita után fél százalékkal leszállította a hivatalos kamatlábat.

A bank által kiadott hivatalos kommuniké így szól:

»Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma ülésén a vezértitkár jelentése alapján és arra való tekintettel, hogy a bank állása a szabad rendelkezésre álló arany és az adómentes bankjegytartalék tekintetében jelentősen javult és hogy előre látható decemberi igényekkel szemben januárban igen nagy esedékességek állanak, elhatározta, hogy a kamatlábat a leszámítolási és lombardüzletben

fél százalékkal leszállítja. E szerint a bank kamatlába december 7-től fogva újabb intézkedésig a leszámítolási üzletben 5 és fél százalék és a lombardüzletben 6 és fél százalék, illetve állami járadékokért és a bank zálogleveleiért 6 százalék.«

A mülép. Már más alkalommal volt e helyen kifejtve, hogy a méhészkedés mely értéket képvisel az elegendő mennyiségű szép dolgozólép, a melyből t. i. csakis dolgozólépek s nem herék fejlődhetnek ki.

A mülépnek — az újabb méhészkedés e szép találmányának — ép ezen körülmény adja meg a jelentőségét.

A méhészkedés, ha más uton elegendő dolgozóléphez juthat, persze nem fog mülépeket gyártani vagy vásárolni, aki azonban ilyenekkel nem rendelkezik és gyorsan akar a hasznát hajtó dolgozólépekhez jutni, — az bizony nagyon okosan cselekszik, ha viaszát el nem adja, hanem egy mülépprest bevásárol s a viaszt mülépekbe dolgozza fel.

Átlag legalább 8—10 kiló viaszt fogyaszt el a méh, hogy egy kiló viaszt választhasson ki — a viasz a méh zsírja — már pedig a viasz értéke nem sokkal több a méz kétszeresénél; már ebből látható, mily takarékos dolog, ha a méhekkal nem annyira építettünk (mint a parasztkasos méhészkedésnél) hanem inkább mézre dolgozunk, kész lépeket adván be nekik annak elhelyezésére.

Azután a méh nem is szívesen épít. Maga is takarékos az építkezésben, mintha csak tudná, mily sokba kerül az. Bőven csak *sükségből* épít, mint az építmény nélküli rajok vagy a rajállapotba helyezett törzsek. De még ezeknél is csak bő hordás idején halad jól előre az építkezés.

Továbbá korántsem épít a méh mindég dolgozólépet. Mihelyt kissé népesebb és erősebb, mindjárt csak heresejtek épít, melyekből pedig nemcsak, hogy haszon nincs, de káros voltuknál fogva minden uton módon meggátlandók. Öreg anyás törzsek meg épen rendkívül hajlandók a herelépek építésére.

És a midőn dolgozólépet épít is, igen könnyen here, vagy átmeneti sejteket kever közzé, vagy egészen át is megy heresejtre, szóval *tiszta* dolgozólépekhez nem mindég s nem épen könnyen jutunk, de mindég csak nagy áron. A fiatal anyás törzsek azok, melyek a legszebb dolgozólépeket építik.

A mülépek nagy előnye, hogy azokat a leg-erősebb törzsek lépei közé is betéve, csakis dolgozólépekké nyújthatók ki. Mindég és mindenütt csakis dolgozólépekké húzzák és huzhatják ki azokat a méhek és pedig a lép egész terjedelmében tisztán és minden keverés nélkül, számításba is alig jövő idő, anyag és méz-veszteséggel.

Veszteség nélkül és gyorsan jutunk így nagy mennyiségű dolgozólépekhez, a melyeknek még az is előnyük, hogy a pergetőgépen sem töredeznek a sejtközfalak vastagsága miatt, mint az akárhányszor megcsik a természetes friss lépekkel. Lépesméznek persze a mülép nem igen való.

És bár a méztérbe lehetne herelépeket is alkalmazni, mivelhogy oda az anyaméh fel nem juthat s káros petézéssel nem lábatlanok; mégis csak ide is legmegfelelőbbek a dolgozólépek. Kétszer-háromszor meghordják a méhek a dolgozólépeket, míg egyszer a herelépeket. Kivételnek csak nagyon bő mézeléskor és ősszel van helye, ekkor egyértékű a két-féle lép.

Bő hordás idején azonban épen megbecsülhetetlen az elegendő lépkészlet vagy mülép, mert ilyenkor ha építenie kell a méheknek, nemcsak az az érték vesz el a méhészkedésre nézve, melyet képvisel a viasz drága produkciója, de mert a méheknek *nincs helye*, hová a mézet gyorsan és rövidre szabott idő alatt elhelyezték, egy jó részüket pedig az építés foglaltván el, hasonlíthatatlanul kevesebbet gyűjtenek, mint egy oly törzs, mely a megtöltött kész lépek helyébe mindig üreset kap.

Ez időszertint a legjobb mülépprest a Ritsche-féle.

Mártonfalvi.

Mozgalom a gabonatözsden. A koronaérték életbeléptetése alkalmából a megálapítandó sulyegység tárgyában a tözsdetanács szombaton tartandó ülésében fog határozni. Minthogy Ausztriában újévtől kezdve az 50 kilogrammos sulyegység lép életbe, nagyon természetes, hogy a terménytözsdeben nagy zavar keletkezne, ha Budapesten más sulyegységet létesítenének. E tárgyban az érdekeltség holnap délben értekezletet tart a Pesti Lloyd társulat helyiségében és javaslatot szándékozik a tözsdetanács elé terjeszteni.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. decz. hó 5-ik napján tartott vásárban eladott termesztermények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 6.60—7.10. Kétszeres buza 5.20—5.50. Rozs 5.—5.20. Arpa 5.—5.40. Zab 4.40—4.80. Tengeri: 4.—4.30. Borsó 14.—Lencse 16.—Bab 6.30. Köleskása 11.50, Burgonya 2.—100 kiló lángliszt 13.50, zsemlyelisz 13.—, fehérkenyér liszt 12.50, barnakenyér liszt 11.50, széna fuvarral 2.—, szalma 45. Szalonna 47.—, 6 kiló zsup-szalma —06, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. bükkfa 3.25, tölgyfa 3.—, cserfa 3.35. 100 kiló marhahús 48.—, öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70 nyers fagyú 23.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 24.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 33.—, új bor 22.50, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 10.—. köles 6.—. repce —.—, dió 19.—, mogyoró 16.—, aszalt szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —.—, szalonna 56, sertéshus 48, juh-hus 34, veres hagyma 8, foghagyma 25, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kóolaj 22, 1 mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1899. december 5-ről.

Egy pár első rendű jármás ökör 300—330, egy pár másodrendű jármás ökör 235—270, egy pár harmadrendű jármás ökör 135—220, 1 drb fejős tehén 45—95. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 74—94. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 54—76, 1 drb. veres borju 10—17, 1 drb. fél éves borju 16—21, 1 drb egy éves borju 23—32, két éves borju 32—63, 1 drb hizott sertés 37—60, 1 pár fél éves 15—18 1 pár egy éves sertés 24—36, 1 pár két éves sertés 38—60, egy drb igás ló 50—85, 1 pár ökrébőr 17—22, 1 pár tehénbőr 12—17, 1 pár bojubőr 5—8, 1 pár lóbőr 5—10.

Forgalmi kimutatás 1899. évi december

5-ről. Tiszta buza körülbelül 1200 hltr, kétszeres buza 300 hltr, rozs 500 hltr, arpa 200 hltr, zab 250 hltr, tengeri 1300 hltr, burgonya 600 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 340 drb, félhizott 450, sovány 160, süldő 300, marha: 380, hizott marha 15, jármás ökör 280, fejős tehén 178, borju 200, bivaly 8, juh és kecske 100, ló 221.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, december 7.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	—	—	—	—	368.80
Magyar hitel	—	—	—	—	372.75
Allamvasut	—	—	—	—	339.—
Rimamurányi	—	—	—	—	322.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	183.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	341.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	628.—

Határidők.

Budapest, december 7.

Gabona. Gyenge.

Buza októberre	—	—	—	—	8.11
Buza áprilisra	—	—	—	—	7.92
Uj tengeri	—	—	—	—	5.06
Rozs okt.	—	—	—	—	6.45

Zab okt. — — — — — 5.06
 Káposzta, repce, aug. — — — — —
 Készáru 25,000 mm. változatlan.

Bécs, december 7.

Érték. Javult.
 Osztr. hitel — — — — — 378.40
 Magyar hitel — — — — — 380.25
 Államvasut — — — — — 326.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. december 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	116.25
Magyar koronajárdék	95.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₁₀ %	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₁₀ %	99.75
Magyar keletvasúti államkötvény 1876-ból	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	93.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.—
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	94.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	159.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	187.25
Osztrák járdék papirban	99.25
Osztrák járdék ezüstben	99.25
Osztrák járdék aranyban	116.50
Osztrák korona járdék	99.25
Osztrák államsorsjegyek	136.25
Osztrák magyar bankrészvény	913.—
Magyar hitelbankrészvény	380.—
Osztrák hitelintézet részvény	378.20
Párisi vista	326.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	120.70
Németbirodalmi márka	9.57
London vista	47.80
20 márkás arany	11.78

A szerkesztővért felül:

GR VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet,
 V-ik évtársulatába.

A »Polgári takaré- és segélyszövetkezet« 1900. január 3-án nyitja meg 5-ik évtársulatát mely 156 héten át, vagyis 1902. év végéig tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet részleteket s minden üzletrész után helenként 10 kr. (20 fillér) fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékossgot előmozdítani és önsegélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresemény osztalékot hoz és mert

minden tag az általa befizetett összeg 4/3 részé-
 6%-os kamatláb mellett minden előleges be-
 jelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti befizetéseket postai
 cheque lapok után teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával
 üzletrészenként 5 kr. (10 fillér) beiratási díj
 fizetendő s egy heti részlet befizetése után már
 mindenki megkapja saját nevére írt köny-
 vecskéjét.

Ezen évtársulat befizetési hetenként há-
 romszor és pedig:

vasárnap délelőtt 9—11 óráig,
 szerdán délután 3—5 »
 pénteken délután 3—5 »

teljesíthetők s tisztelettel kérjük mindazokat
 kik ezen 5-ik évtársulatunkba tagul be akarnak
 lépni, hogy a felvétel iránt *intézeti helyisé-
 günkben (Kossuth Lajos-utca 4. szám)*
 mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1899. október hó.

A »Polgári takaré- és segélyszövetkezet«
 igazgatósága.

A szövetkezetnek ez időszerint mintegy 2000
 tagja van több mint 30.000 üzletrésszel.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

• Liniment. Capsici comp. •

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő
 megpróbálásának, mert már több mint 30
 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
 dörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
 csúznál, tagszaggatásnál és meghűlések-
 nél és az orvosok által bedörzsölésekre is
 mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
 Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
 Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
 hanem igazi népszerű háziszser, melynek
 egy háztartásban sem kellene hiányozni.
 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
 majdnem minden gyógyszerárban készlet-
 ben van; fő raktár: Török József gyógy-
 szerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmá-
 val igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-
 bertékű utánszert van forgalomban. Ki nem
 akar megkárosodni, az minden egyes üveget
 „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés
 nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
 RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
 cs. és kir. udvari szállítók.

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag.

Meidlinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a **gáz coaks** mert a súlyo-
 sabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként**

14 kr. fuvardijért házhöz szállítjuk a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a coaks vásárlásánál, ameny-
 nyiben, ha egyszerre legalább **250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért**
nem számítunk.

Nagyvárad 1899 december hó

Nagyvárad légszeszgyár

Az igazgatóság.

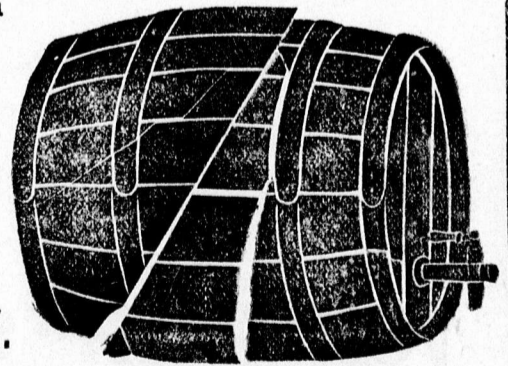

Legtiszább **BOROK** Magyar
 Legjobb Hamisítatlan
 Legolcsóbb Hegyi

CZEGLEDY SÁNDORNÁL

„Zöldfa“-szálloda, Nagyvárad,

Kényelmes szobák, modern étterem, kávéház.

56 literen felü adónélkül.

👉 **Olcsó árak!** 👈

56 literen felül adónélkül.

R J E G Y Z É K:

Saját termésű hegyi ujbór literje kicsinyben	— frt 36 kr.	nagyban	— frt 32 kr.
1885. Nagyvárad fehér	— frt 40 kr.	„	— frt 36 kr.
1886. Érmelléki fehér	— frt 50 kr.	„	— frt 46 kr.
1886. Erdélyi fehér	— frt 40 kr.	„	— frt 32 kr.
1885. Ménesi veres	— frt 60 kr.	⁷ / ₁₀ palack	— frt 50 kr.
1886. Sashegyi veres	— frt 50 kr.	„	— frt 40 kr.
1885. Diószegi bakkr	1 frt — kr.	„	— frt 80 kr.
1886. Erdélyi rizling	1 frt — kr.	„	— frt 80 kr.
1880. Szomorodni	2 frt — kr.	„	— frt 50 kr.

Lakodalmak alkalmával

és azonkívül

bankettek és társasebédék,

a legfényesebb kiállításban ugy a „Zöldfa“-szál-
 lodában, mint magánlakásokon jutányos árban
 elvállaltatnak.

Állandó előfizetők étkezésre elfogadtatnak.

👉 **Két éves, gyökeres legfinomabb különféle fajú szőlővesszők** kaphatók

Nagy Karácsonyi Occasió!

Egy méter
tisza selyem, ruhára
45 kr.

Egy méter
blous bársony
30 kr.

Egy vég

p a m u t v á s z o n

23 méter **4** frt.

Mit vegyünk karácsonyra?

Hasznos tárgyat!

Hol vásároljunk?

Megbízható üzletben!

Egy vég **sifon**

23 méter **4** frt.

Évi zárlatunk alkalmával több cikket mélyen leszállított árban kiárusítunk; ezen rendkívüli alkalomra a nagyérdemű közönség ér tisztelt vevőink ssives figyelmét felhívjuk.

Számos látogatást kérve, tisztelettel

Kunz József és Társa cég
Nagyvárad, Szt. László-tér 1. sz.

Kivonat az eladásra kerülő cikkekéből.

Egy ruhára való kreton szövet 1 frt 35-től 1 frt 70-ig.
Egy ruhára való barchet szövet 1 frt 40-től 1 frt 80-ig.
Egy ruhára való divat szövet 2 frttől 3 frtig.
Egy ruhára való tisza gyapju kasan 3 frt 60 krig.
Egy méter ruha és blous bársony 30 krtól 1 frtig.
Egy méter ruha és blous selyem 45 krtól 1 frt 20-ig.
Egy méter finom női posztó 40 krtól 65 krig.
Egy méter legjobb minőségű tenisz velez 20 kr.

1 vég 23 méteres erős házi vászon 4.-
1 vég 23 méter finom házi vászon 6.-
1 finom kávé abrosz 6 csemege kendővel 1.50
1 finom tisza czérna teríték 6 asztal kendővel 2.80
Fél tzt. tisza czérna törülköző 1.60
Fél tzt. zsebkendő 40 krtól 60 krig
Fél tzt. vászon zsebkendő fshér és szines 75 krtól 1.25-ig
Egy női ing, szép kivitelű diszitással 20 krtól 1.50-ig

Összes maradékok teljes elárúsítása. Egyes ágy- és asztalterítők, függönyök, szőnyeg és butorszövet maradákok mélyen leszállított árban.

Kimaradt egyes fehér abroszok, abrosz nélküli asztal-kendők, a kirakatban megsárgult férfi és női fehérneműek mélyen leszállított árban lesznek kiárusítva.

Karácsonyi ajándékoknak még ajánljuk dus raktárunkat a következő cikkekben: Posztó, harász, chenille, selyem fej- és nyakkendőkben. Női blousok, nyakdiszek, kötények, szoknyák mindennemű fehérnemű, táskák. Férfi nyakkendő, ing, gallér, kézelő stb.

Egy pár fekete női
harisnya **37 kr.**

A legszebb disze a szobának egy gobelin kép.

Szép gobelin képeinkre különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét,

Egy pár férfi
lábtű **30 kr.**

Nagyvárad-szöllősi gőz-sörgyár.

M a l á t a é s j é g g y á r.

Bátrak vagyunk, a jégverem tulajdonosok szives figyelmébe ajánlani, hogy

jégvermek (mű-jéggel való) megtöltését

a legjutányosabb árban elfogadjunk.

Megemlítjük, hogy a mű-jég ugy tartóssága, valamint minden más tulajdonsága által a természetes jeget felülmulja, a mű-jég tisza, egészséges ivóvizből lesz előállítva és ugy egészségi, mint élvezeti célokra felhasználható. Egyidejűleg felhívjuk a jégfogyasztó közönség szives figyelmét, hogy

jégszükségletük fedezése végett

velünk már most megállapodni sziveskedjenek,

mert a nyár folyamán a mű-jég oly nagy keresletnek örvend, hogy esetleg nem leszünk képesek minden igényt kielégíteni, megjegyezzük, hogy a jeget, a lehető legjutányosabb árban bocsátjuk a n. é. közönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel:

Nagyvárad-szöllősi Gőz-sörgyár.